

Bruxelles, 3 martie 2017
(OR. en)

6941/17

ASIM 23
ELARG 23
NT 2
FIN 168

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretar general al Comisiei Europene, sub semnătura dlui Jordi AYET PUIGARNAU, director
Destinatar:	DI Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2017) 130 final
Subiect:	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU Primul Raport anual privind Instrumentul pentru refugiați destinat Turciei

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2017) 130 final.

Anexă: COM(2017) 130 final

Bruxelles, 2.3.2017
COM(2017) 130 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Primul Raport anual privind Instrumentul pentru refugiați destinat Turciei

Cuprins

1. Introducere	3
1.1 Turcia și criza refugiaților	3
1.2 Răspunsul UE la criză și instituirea instrumentului.....	4
2. Funcționarea instrumentului.....	5
3. Capacitatea financiară, durata și natura finanțării	6
4. Punerea în aplicare a instrumentului	7
4.1 Asistență umanitară	8
4.2 Asistență fără caracter umanitar	11
5. Monitorizare, evaluare și audit.....	14
5.1 Monitorizare și evaluare	14
5.2 Audit.....	15
6. Comunicare și vizibilitate.....	15
7. Concluzii și etapele următoare	16

1. Introducere

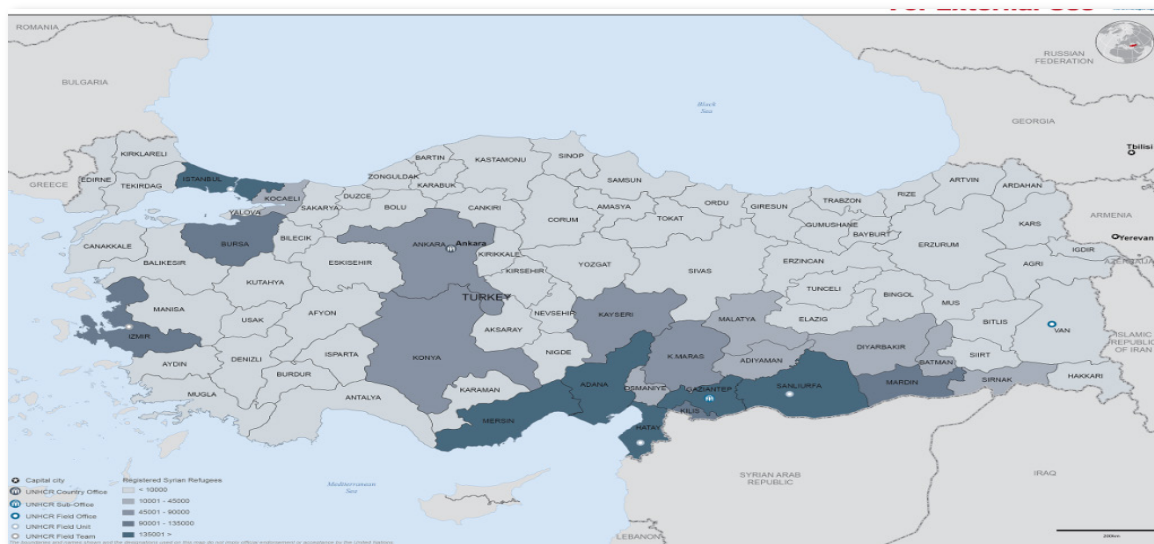
În conformitate cu articolul 8 alineatul (1) din Decizia Comisiei din 24 noiembrie 2015¹ privind coordonarea acțiunilor Uniunii și ale statelor membre prin intermediul unui mecanism de coordonare, Comisia informează periodic Parlamentul European și Consiliul cu privire la punerea în aplicare a Instrumentului pentru refugiați destinat Turciei (denumit în continuare „instrumentul”). Articolul 8 alineatul (2) din decizie prevede obligația Comisiei de a transmite anual Parlamentului European și Consiliului un raport cu privire la punerea în aplicare a instrumentului.

Acest prim raport anual privind instrumentul descrie funcționarea instrumentului, punerea în aplicare a acestuia, sistemul de monitorizare și evaluare, activitățile de comunicare și următoarele etape. Raportul se bazează pe rapoartele privind progresele înregistrate în punerea în aplicare a Declarației UE-Turcia și pe diferitele note de informare emise în cadrul comitetului director al instrumentului.

Raportul cuprinde, de asemenea, examinarea capacității financiare, a duratei și a naturii finanțării necesare, conform articolului 9 alineatul (2) din Decizie, a se vedea în special secțiunea 3.

1.1 Turcia și criza refugiaților

Datorită poziției sale geografice, Turcia este o importantă țară de primire și de tranzit pentru numeroși refugiați și migranți. Ca urmare a unui aflux fără precedent, în special datorită conflictului din Siria, această țară găzduiește cel mai mare număr de refugiați și de migranți din lume, respectiv peste 3 milioane de persoane. În Turcia se află 2,8 milioane de refugiați sirieni înregistrați, din care 10% locuiesc în 26 de tabere înființate de guvernul Turciei în sud-estul țării, iar cei 90% rămași trăiesc în afara taberelor, în zone urbane, periurbane și rurale. Pentru a primi și a găzdui un număr atât de mare de refugiați și de migranți, Turcia furnizează sprijin umanitar și financiar generos.

Repartizarea pe provincii a refugiaților sirieni din Turcia, Sursă: UNHCR, decembrie 2016

¹ Decizia Comisiei C(2015) 9500 din 24.11.2015 privind coordonarea acțiunilor Uniunii și ale statelor membre prin intermediul unui mecanism de coordonare – Instrumentul pentru refugiați destinat Turciei, modificată prin Decizia Comisiei C(2016)855 din 10.2.2016.

1.2 Răspunsul UE la criză și instituirea instrumentului

În anul 2015, Uniunea Europeană și statele membre au decis să își intensifice angajamentul politic și financiar de a sprijini Turcia în eforturile acesteia de găzduire a refugiaților. S-a convenit o cooperare cuprinzătoare bazată pe responsabilități comune, pe angajamente reciproce și pe realizarea lor între Uniunea Europeană și Turcia în cadrul Declarației UE-Turcia de la 29 noiembrie 2015². Reuniunea la nivel înalt de la 29 noiembrie 2015 a activat Planul comun de acțiune UE-Turcia³ pentru a ajuta Turcia să gestioneze consecințele conflictului din Siria. Planul comun de acțiune urmărește să abordeze actuala criză a migrației în două moduri: (1) prin sprijinirea sirienilor și a comunităților-gazdă din Turcia; (2) prin consolidarea cooperării pentru a preveni migrația neregulamentară. Prin acest plan, Turcia se angajează să continue să protejeze și să sprijine sirienii, inclusiv asigurându-le acces la educație și sănătate și permițându-le să lucreze.

Ca răspuns la solicitarea statelor membre ale UE de a aloca finanțare suplimentară substanțială pentru sprijinirea refugiaților din Turcia, Comisia a instituit Instrumentul pentru refugiați destinat Turciei, prin Decizia Comisiei din 24 noiembrie 2015, modificată la 10 februarie 2016⁴. Instrumentul este un mecanism de coordonare a mobilizării resurselor puse la dispoziție atât în cadrul bugetului UE, cât și al contribuțiilor suplimentare din partea statelor membre, integrate în bugetul UE ca venituri alocate externe, ridicându-se la o sumă totală de 3 miliarde EUR pentru perioada 2016-2017. Statele membre s-au angajat politic să furnizeze contribuții naționale în cadrul înțelegerii comune dintre statele membre ale UE și Comisia Europeană, care a fost adoptată de reprezentanții guvernelor statelor membre la 3 februarie 2016. Înțelegerea comună instituie, de asemenea, un cadru de condiționalitate. Sunt puse la dispoziție 3 miliarde EUR, în plus față de cele 345 de milioane EUR⁵ deja alocate de Comisie Turciei ca răspuns la criza refugiaților din Siria înainte de instituirea instrumentului și față de ajutorul bilateral acordat de statele membre⁶.

Instrumentul a devenit operațional la 17 februarie 2016, în cadrul primei reuniuni a comitetului director al instrumentului. În urma acestei reuniuni, Comisia a contractat rapid primele proiecte din cadrul instrumentului.

La 18 martie 2016, șefii de stat și de guvern ai Uniunii Europene și ai Turciei și-au reconfirmat angajamentul privind punerea în aplicare a planului lor comun de acțiune și au convenit măsuri suplimentare destinate aprofundării relațiilor dintre Turcia și UE și abordării crizei migrației⁷. Turcia și Uniunea Europeană au recunoscut că sunt necesare eforturi suplimentare, rapide și hotărâte. Mai precis, în Declarația UE-Turcia din 18 martie 2016 s-a solicitat, *inter alia*, să se pună capăt migrației neregulate din Turcia către UE, subminând modul de operare al persoanelor care introduc ilegal migranți și oferindu-le migranților o alternativă pentru a nu își mai pune viața în pericol, precum și să se accelereze punerea în aplicare a instrumentului.

² <http://www.consilium.europa.eu/ro/meetings/international-summit/2015/11/29/>

³ http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-5860_fr.htm

⁴ Decizia Comisiei C(2016) 60/03 din 10.2.2016 privind Instrumentul pentru refugiații din Turcia de modificare a Deciziei C(2015) 9500 a Comisiei din 24 noiembrie 2015.

⁵ Finanțarea mobilizată în anii 2013-2015 prin diferitele instrumente de finanțare externă, respectiv HUMA, IPA și IcSP, inclusiv o serie de acțiuni puse în aplicare prin intermediul fondului fiduciar al UE, ca răspuns la criza siriană.

⁶ În regiune, UE și statele membre au mobilizat colectiv peste 9,4 miliarde EUR începând cu anul 2011; din care 3,9 miliarde EUR din bugetul UE.

⁷ <http://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/>

Eforturile comune ale UE și Turciei au generat rezultate concrete. Numărul traversărilor ilegale din Turcia în Grecia a scăzut considerabil ca urmare a intrării în vigoare a Declarației la 18 martie. În perioada 20 martie 2016 - 26 februarie 2017, în medie, 84 de migranți au sosit zilnic în insulele grecești⁸. S-au înregistrat 70 de decese și persoane dispărute în Marea Egee în perioada 1 aprilie 2016 – 23 februarie 2017⁹. Deși fiecare deces este tragic, aceasta reprezintă o scădere considerabilă a numărului de vieți pierdute. O componentă esențială a Declarației UE-Turcia a fost crearea de căi legale pentru migranții care caută protecție în UE. Relocările din Turcia către UE sunt în curs de desfășurare, în ritm accelerat; de la intrarea în vigoare a Declarației până la 27 februarie 2017, 3 565 refugiați sirieni au fost relocați din Turcia în Europa¹⁰. Ambele părți se angajează să continue și să amelioreze cooperarea.

2. Funcționarea instrumentului

Instrumentul pentru refugiați destinat Turciei reprezintă un mecanism de coordonare care permite mobilizarea rapidă, efectivă și eficientă a asistenței UE către refugiații din Turcia. Instrumentul asigură mobilizarea optimă a instrumentelor financiare relevante existente ale UE, fie sub formă de asistență umanitară, fie ca asistență fără caracter umanitar, pentru a garanta abordarea nevoilor refugiaților și ale comunităților-gazdă într-o manieră cuprinzătoare și coordonată¹¹.

Comitetul director al instrumentului oferă orientări strategice privind stabilirea priorităților globale, a tipurilor de acțiuni care urmează să fie sprijinite, a sumelor care urmează să fie alocate și a instrumentelor de finanțare care trebuie mobilizate, precum și, după caz, a condițiilor referitoare la punerea în aplicare de către Turcia a angajamentelor pe care și le-a asumat în temeiul Planului comun de acțiune UE-Turcia¹². Comisia prezidează comitetul director, iar acesta este alcătuit din doi reprezentanți ai Comisiei și câte un reprezentant al fiecărui stat membru, Turcia fiind membru cu funcție consultativă¹³.

Pe parcursul primului an de punere în aplicare a instrumentului, au avut loc cinci reuniuni ale comitetului director, la 17 februarie, 12 mai, 30 iunie, 4 octombrie 2016 și la 12 ianuarie 2017. Comisia ar trebui să convoace cea de a șasea reuniune a comitetului director la 31 martie 2017.

În conformitate cu articolul 3 alineatul (2) din Decizia Comisiei de instituire a instrumentului, la cea de a doua reuniune a comitetului director din 12 mai 2016 s-a stabilit că instrumentul se va axa pe șase domenii prioritare: (1) asistență umanitară, (2) gestionarea migrației, (3) educație, (4) sănătate, (5) infrastructură municipală și (6) sprijin socio-economic. Principiile esențiale de orientare a punerii în aplicare a instrumentului sunt rapiditatea, eficiența și eficacitatea, asigurând totodată o bună gestiune financiară. Durabilitatea intervențiilor din cadrul instrumentului este, de asemenea, importantă, precum și asumarea responsabilității comune cu autoritățile turcești. Identificarea domeniilor prioritare pentru asistența în cadrul

⁸ Sursă: Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă.

⁹ Sursă: Organizația Internațională pentru Migrație.

¹⁰ Sursă: Serviciul de sprijin pentru reforme structurale.

¹¹ Decizia Comisiei C(2015) 9500 din 24.11.2015, Articolul 2 – Obiectivele instrumentului.

¹² A se vedea articolul 5 alineatul (1) din Decizia Comisiei C(2015) 9500, modificată prin Decizia Comisiei C(2016)855.

¹³ A se vedea articolul 5 alineatele (1) și (2) din Decizia Comisiei C(2015) 9500, modificată prin Decizia Comisiei C(2016)855.

instrumentului se bazează pe o evaluare cuprinzătoare și independentă a nevoilor¹⁴, care a fost prezentată comitetului director în iunie 2016.

Instrumentul coordonează finanțarea din următoarele instrumente de finanțare externă: Regulamentul (CE) nr. 1257/96 al Consiliului privind ajutorul umanitar (HUMA)¹⁵, instrumentul european de vecinătate (IEV)¹⁶, instrumentul de cooperare pentru dezvoltare (ICD)¹⁷, instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA II)¹⁸ și instrumentul care contribuie la stabilitate și pace (IcSP)¹⁹. Măsurile care urmează să fie finanțate din bugetul Uniunii sunt puse în aplicare în conformitate cu normele și reglementările financiare ale acesteia, care includ atât gestionare directă, cât și indirectă, precum și punerea în aplicare prin Fondul fiduciar regional al UE ca răspuns la criza siriană²⁰.

Punerea în aplicare a asistenței depinde de respectarea strictă de către Turcia a angajamentelor asumate în Planul comun de acțiune UE-Turcia și în Declarațiile UE-Turcia din 29 noiembrie 2015 și 18 martie 2016.

3. Capacitatea financiară, durata și natura finanțării

Bugetul total coordonat prin instrument este de 3 miliarde EUR, care urmează să fie contractate în perioada 2016-2017. Acesta cuprinde 1 miliard EUR din bugetul UE și 2 miliarde EUR din finanțarea suplimentară din partea statelor membre²¹. Contribuțiile statelor membre se efectuează direct la bugetul general al UE sub forma veniturilor alocate externe în conformitate cu articolul 21 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul financiar și sunt alocate liniilor bugetare IPA II și, respectiv, HUMA. Din suma de 1 miliard EUR din bugetul UE, o sumă de 250 de milioane EUR a fost mobilizată în anul 2016, iar suma de 750 de milioane EUR este alocată instrumentului în bugetul pe anul 2017.

Instrumentul este finanțat din următoarele surse:

	2016	2017	Total (în milioane EUR)
BUGETUL UE			
<i>Ajutor umanitar</i>	165	145	310
<i>Ajutor fără caracter umanitar</i>			
IPA	55*	595	650
ICD	10	10	20
IcSP	20	0	20
<i>Subtotal ajutor fără caracter umanitar</i>	85	605	690
Total	250	750	1000

¹⁴ http://avrupa.info.tr/fileadmin/Content/2016_April/160804_NA_report_FINAL_VERSION.pdf

¹⁵ JO L 163, 2.7.1996, p. 1.

¹⁶ Regulamentul (UE) nr. 232/2014 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui instrument european de vecinătate, JO L 77, 15.3.2014, p. 27.

¹⁷ Regulamentul (UE) nr. 233/2014 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui instrument de finanțare a cooperării pentru dezvoltare, JO L 77, 15.3.2014, p. 44.

¹⁸ Regulamentul (UE) nr. 231/2014 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui instrument de asistență pentru preaderare (IPA II), JO L 77, 15.3.2014, p. 11.

¹⁹ Regulamentul (UE) nr. 230/2014 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui instrument care contribuie la stabilitate și pace, JO L 77, 15.3.2014, p. 1.

²⁰ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/neighbourhood/countries/syria/madad_en

²¹ Repartizarea totală a contribuției statelor membre este disponibilă la <http://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2016/02/03-refugee-facility-for-turkey/>

VENITURI ALOCATE DIN PARTEA STATELOR MEMBRE**2 000**

* din care 18 milioane EUR au fost transferate la IPA II de la IEV

Comisia a încheiat acorduri de contribuții cu toate statele membre privind contribuțiile naționale ale acestora pentru suma totală combinată de 2 miliarde EUR, în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) din normele de aplicare a Regulamentului financiar. Statele membre au achitat prima tranșă anuală în 2016, ridicându-se la o sumă totală de 678 de milioane EUR, din care 575 de milioane EUR sau aproximativ 85 % au fost decontate; din care 292 de milioane EUR în cadrul IPA și 283 de milioane EUR în cadrul ECHO (HUMA)²².

Până în prezent, există o corelație satisfăcătoare între ritmul în care statele membre își achită contribuțiile *către* instrument și, pe de altă parte, ritmul decontărilor finanțate de contribuțiile respective *din* instrument.

Repartizarea plăților statelor membre pentru instrument este următoarea²³:

Contribuțiile statelor membre la instrument (în milioane EUR)				
2016 (achitate)	2017	2018	2019	Total 2016-2019
678	846	396	80	2000

La sfârșitul anului 2016, termenul pentru plățile finale în cadrul instrumentului a fost prelungit de la sfârșitul lui 2019 la sfârșitul lui 2021 din motive tehnice, pentru a permite semnarea unor contracte pe termen mai lung prevăzute în măsura specială adoptată în iulie 2016. De exemplu, pentru lucrările de infrastructură, plata finală poate fi efectuată numai după recepția oficială a lucrărilor, care necesită un termen mai lung. În urma discuțiilor din cadrul celui de al patrulea comitet director și din cadrul Coreper²⁴, în decembrie 2016 au fost emise scrisori modificate de confirmare de primire²⁵. Această prelungire nu va afecta negativ nici viteza contractării, nici punerea în aplicare a activităților în cauză; de asemenea, nu va afecta termenele plăților statelor membre sau ale Comisiei aferente instrumentului.

4. Punerea în aplicare a instrumentului

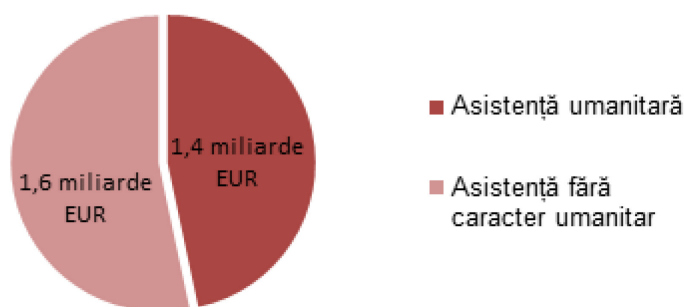
Instrumentul este pus în aplicare ca asistență umanitară și asistență fără caracter umanitar, alocându-se în mod indicativ 1,4 miliarde EUR și, respectiv, 1,6 miliarde EUR.

²² Constituind venituri alocate externe, contribuțiile care nu sunt puse în aplicare într-un anumit an sunt reportate automat în următorul an, atât timp cât sunt în curs de realizare măsurile pentru care sunt destinate.

²³ Inclusiv plăți voluntare anticipate din partea a trei state membre

²⁴ 26 octombrie 2016.

²⁵ Articolul 2 alineatul (1) din scrisorile modificate prevede: „Comisia își poate asuma angajamente juridice numai până la 31 decembrie 2017. Plățile, pentru a respecta aceste angajamente juridice, trebuie efectuate până la 31 decembrie 2021.

Asistența umanitară sprijină refugiații cei mai vulnerabili (și alte persoane expuse riscurilor) oferind un sprijin previzibil și demn, pentru a satisface nevoile de bază și a furniza protecție.

Asistența fără caracter umanitar sprijină subzistența pe termen mai lung, perspectivele socio-economice și educaționale ale refugiaților. Aceasta urmărește sprijinirea copiilor în ceea ce privește accesul la învățământul primar și secundar, precum și îmbunătățirea infrastructurii educaționale, inclusiv imobilele școlare și materialele de învățare. De asemenea, se axează pe grupurile expuse, de exemplu protejând femeile împotriva violenței sexuale și bazate pe gen și ameliorând accesul la îngrijiri medicale în domeniul sexual și al reproducerii.

Reuniunea comitetului director din ianuarie 2017 a recunoscut, pe baza celui de-al patrulea raport privind progresele înregistrate în punerea în aplicare a Declarației UE-Turcia²⁶, că Declarația UE-Turcia – deși fragilă – continuă să producă rezultate și a confirmat că se înregistrează în continuare progrese satisfăcătoare în punerea în aplicare a instrumentului.

La sfârșitul lunii februarie 2017, suma totală alocată în cadrul instrumentului pentru asistență umanitară, cât și fără caracter umanitar, ajunsese la 2,2 miliarde EUR²⁷. Din totalul alocat, fuseseră contractate 39 de proiecte, în valoare totală de 1,5 miliarde EUR, sau aproximativ jumătate din suma totală alocată instrumentului. Din totalul contractat, fuseseră decontate 750 de milioane EUR²⁸, ceea ce dovedește punerea în aplicare rapidă și eficientă a instrumentului. Finanțarea instrumentului continuă să aibă un impact direct pe teren, pentru refugiați și comunitățile-gazdă²⁹.

Cea mai mare parte a punerii în aplicare a instrumentului se desfășoară în afara taberelor de refugiați, cu precădere în cele mai afectate zece provincii: Sanliurfa, Hatay, Gaziantep, Adana, Mersin, Kilis, Mardin, Kahramanmaraş, Osmaniye și Istanbul.

4.1 Asistență umanitară

Ajutorul umanitar al UE este ghidat de Consensul european privind ajutorul umanitar din 2007³⁰, care prevede în special că UE, în calitate de actor umanitar, aderă la principiile

²⁶ COM(2016) 792 final, Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European și Consiliu, al patrulea raport privind progresele înregistrate în punerea în aplicare a Declarației UE-Turcia, 8/12/2016.

²⁷ Această cifră cuprinde sume pentru care Comisia a adoptat o decizie de finanțare, dar pentru care nu s-a asumat încă un angajament bugetar. Până în prezent, angajamentele bugetare se ridică la 1,58 miliarde EUR.

²⁸ Această cifră cuprinde, de asemenea, decontările din cadrul proiectelor puse în aplicare prin fondul fiduciar regional al UE ca răspuns la criza siriană, dar care nu au fost încă percepute din bugetul UE.

²⁹ Detalii privind proiectele din cadrul instrumentului sunt disponibile la:

https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/migration_en

³⁰ Declarație comună a Consiliului și reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului, a Parlamentului European și a Comisiei Europene (JO C 25, 30.1.2008).

umanitare ale umanității, neutralității, imparțialității și independenței. Tratatul de la Lisabona a instituit un temei juridic specific pentru ajutorul umanitar (articolul 214 din TFUE), iar Regulamentul privind ajutorul umanitar (nr. 1257/96)³¹ prevede cadrul operațional pentru ajutorul umanitar al UE. Ajutorul umanitar al Comisiei Europene se bazează pe planuri anuale de punere în aplicare a ajutorului umanitar specifice fiecărei țări. Cadrul de cooperare dintre Comisie și partenerii acesteia în domeniul ajutorului umanitar este instituit prin acordurile-cadru financiare și administrative ale Comisiei cu organizațiile internaționale și prin acordurile-cadru de parteneriat cu organizațiile neguvernamentale.

Din cele 1,4 miliarde EUR mobilizate la categoria ajutor umanitar a instrumentului, până în prezent au fost alocate 595 de milioane EUR. Din această sumă, au fost contractate 551 de milioane EUR, prin intermediul a 28 de proiecte umanitare cu 19 parteneri, acoperind răspunsul la nevoile de bază, protecție, educație și sănătate. Dintre cele 551 de milioane EUR contractate, 411 milioane EUR au fost deja plătite până la această dată. În cadrul instrumentului, s-au semnat următoarele contracte:

În luna martie 2016, UE a alocat Programului Alimentar Mondial suma de 40 de milioane EUR pentru a contribui la furnizarea de carduri electronice care pot fi utilizate pentru a cumpăra alimente la anumite magazine pentru 585 000 de refugiați din afara taberelor de refugiați și 150 000 de refugiați care locuiesc în tabere de refugiați. Există o colaborare strânsă între Programul Alimentar Mondial și Semiluna Roșie din Turcia pentru acordarea eficientă a asistenței. Refugiații care beneficiază în prezent de carduri electronice vor fi transferați treptat către „plasa de siguranță socială de urgență” (*a se vedea mai jos*).

La 15 aprilie 2016, a fost contractată o sumă suplimentară de 50 de milioane EUR pentru

Exemple de sprijin al UE în domeniul sănătății

Sunt sprijinite servicii specifice în sectorul medical cuprinzând îngrijire medicală primară, reabilitare fizică/îngrijiri postoperatorii pentru persoanele rănite în război, asistență pentru persoanele cu handicap, servicii de sănătate psihică și sănătate a reproducerii.

S-au desfășurat **517 864** de consultații medicale.

276 de doctori sirieni și **175** de asistente medicale siriene au beneficiat de formare profesională.

S-au deschis **șapte** centre medicale pentru migranți, care au început să furnizeze formare practică pentru profesioniștii sirieni în domeniul medical.

Educația în situații de urgență

Educația în situații de urgență a fost, de asemenea, identificată ca unul dintre domeniile prioritare ale ajutorului umanitar. Aceasta se realizează prin sprijinirea educației non-formale și a transportului școlar.

Se asigură transport școlar unui număr de **9 380** de copii.

De asemenea, Comisia depune eforturi în vederea acordării de asistență pentru educație prin intermediul plasei de siguranță socială de urgență, cu scopul de a spori rata înscrierilor școlare și de a ameliora prezența școlară în rândul celor mai vulnerabili copii.

ajutor umanitar în vederea abordării nevoilor imediate ale refugiaților din Turcia. Printre cele 15 organizații umanitare finanțate prin această alocare de fonduri se numără Consiliul danez pentru refugiați, Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), Corpul medical internațional din Regatul Unit și Federația Internațională a Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie (FISCR), care își desfășoară activitatea în strânsă cooperare cu organizațiile partenere din Turcia. Proiectele abordează toate problemele umanitare majore, furnizând asistență alimentară, ajutor sub formă de numerar și bonuri, asistență specializată pentru iarnă, acces la servicii medicale, educație pentru copiii refugiați, protecție, gestionarea informațiilor, ajutor specializat pentru persoanele cu handicap, precum și sprijin psihosocial și în domeniul sănătății psihice.

³¹ Regulamentul (CE) nr. 1257/96 al Consiliului din 20 iunie 1996 privind ajutorul umanitar.

În iunie 2016, Comisia a publicat Planul de punere în aplicare a ajutorului umanitar în Turcia³², în valoare totală de 505,65 milioane EUR.

În iulie 2016, în cadrul acestui plan a fost contractată suma de 74 de milioane EUR pentru proiecte în următoarele sectoare: îngrijiri medicale primare, educație non-formală, pregătiri pentru iarnă și protecție.

La 26 septembrie 2016, Comisia a lansat inițiativa emblematică a componentei umanitare a instrumentului – „plasa de siguranță socială de urgență” (ESSN) – împreună cu autoritățile turcești și organizațiile partenere care pun în aplicare această schemă. Acesta reprezintă cel mai mare program umanitar al UE, cu un buget inițial de 348 de milioane EUR³³, care urmărește să furnizeze celor mai vulnerabili refugiați transferuri lunare de bani pe un card de debit electronic pentru a-i ajuta să-și acopere nevoile de bază. O alocație lunară este încărcată electronic pe carduri, permițându-le oamenilor să cumpere lucrurile cele mai necesare, asigurând faptul că aceștia pot alege ce să cumpere. Acest sistem de transfer electronic de bani nu este numai o modalitate foarte eficientă de acordare a asistenței umanitare, dar și un mod de a stimula economia locală.

În decembrie 2016, s-a semnat un contract de 5 milioane EUR cu Mercy Corps în domeniul protecției. Proiectul urmărește îmbunătățirea mediului de protecție pentru 50 000 de refugiați prin consolidarea abilităților acestora (auto-protecție) și prin crearea de plase de siguranță în cadrul comunității pentru a facilita accesul în siguranță la servicii precum sănătate, documentație, sprijin privind venitul (de exemplu, ESSN), consultanță juridică, educație, traduceri și transport.

Un contract în valoare de 34 de milioane EUR a fost semnat recent cu UNICEF având drept obiect transferul de bani pentru educație supus anumitor condiții. Acest proiect va fi corelat cu ESSN și va contribui la sporirea înscrierilor și la îmbunătățirea ratei de frecvență a școlii pentru copiii cei mai vulnerabili.

**„Plasa de siguranță socială de urgență”
(Emergency Social Safety Net -ESSN)**

Înregistrarea beneficiarilor a început la 28 noiembrie, iar primele alocări de numerar au debutat la sfârșitul lunii decembrie 2016. La sfârșitul lunii februarie 2017, un total de peste **250 000** de refugiați beneficiaseră deja de sprijin prin intermediul programului ESSN. ESSN urmărește să acopere treptat **1 milion** dintre cei mai vulnerabili refugiați pe parcursul anului 2017.

Înainte de 1 aprilie 2017, 41,65 de milioane EUR din suma rămasă în cadrul planului de punere în aplicare a ajutorului umanitar vor fi contractate pentru proiecte axate pe protecție și sănătate.

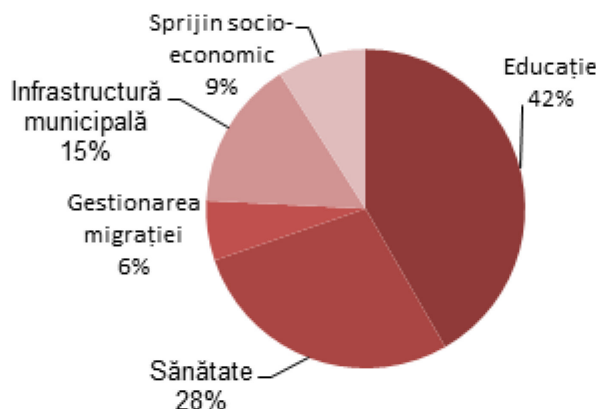
În primăvara anului 2017, Comisia va publica planul de punere în aplicare a ajutorului umanitar pentru Turcia pentru anul 2017. Primele contracte și plăți în cadrul acestui plan sunt preconizate în trimestrul II 2017. Acestea se vor axa pe continuarea strategiei umanitare, cuprinzând protecția, sănătatea și educația, precum și a doua tranșă pentru ESSN, care va continua să reprezinte cea mai mare parte a finanțării disponibile.

4.2 Asistență fără caracter umanitar

³² Disponibil la http://ec.europa.eu/echo/sites/echo-site/files/hip_turkey_2016.pdf

³³ Contractate de Programul Alimentar Mondial și de partenerul său de punere în aplicare, Semiluna Roșie din Turcia, care lucrează în strânsă coordonare cu Ministerul Politicii Sociale și al Familiei, precum și cu Președinția pentru gestionarea dezastrelor și a situațiilor de urgență (AFAD), care este subordonată direct prim-ministrului Turciei și coordonează răspunsul Turciei la criza refugiaților.

Cele 1,6 miliarde EUR mobilizate la categoria ajutor fără caracter umanitar a instrumentului au fost alocate aproape integral. Au fost contractate 944 de milioane EUR, iar 339 de milioane EUR au fost decontate³⁴. Repartizarea alocărilor în funcție de domeniile prioritare este următoarea:

Articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul comun de punere în aplicare³⁵ aplicabil IPA II îi permite Comisiei să adopte măsuri speciale în cazuri justificate în mod corespunzător. Măsurile speciale sunt adoptate printr-un aviz favorabil al comitetului IPA II și comunicate Parlamentului European și statelor membre.

Până în prezent, au fost adoptate trei măsuri speciale în cadrul instrumentului, după cum urmează:

- Măsură specială privind o contribuție la Fondul fiduciar regional al UE ca răspuns la criza siriană, în valoare de 55 de milioane EUR, în martie 2016³⁶;
- Măsură specială privind migranții returnați în Turcia, în valoare de 60 de milioane EUR, în aprilie 2016³⁷;
- Măsură specială privind educația, sănătatea, infrastructura municipală și sprijinul socio-economic, în valoare de 1,415 miliarde EUR, în iulie 2016³⁸.

În conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul comun de punere în aplicare, asistența financiară poate fi acordată prin intermediul următoarelor tipuri de finanțare: *a) granturi; b) contracte de achiziții publice pentru servicii, bunuri sau lucrări; c) sprijin bugetar general sau sectorial*³⁹; *d) contribuții la fonduri fiduciare și instrumente financiare*. În sensul fondurilor pentru instrumentul IPA II, articolul 4 alineatul (7) oferă, de asemenea, posibilitatea Comisiei de a pune în aplicare fondurile indirect, de exemplu, prin organizații internaționale, organisme ale statelor membre sau instituții financiare internaționale.

³⁴ Această cifră cuprinde, de asemenea, decontările din cadrul proiectelor puse în aplicare prin fondul fiduciar regional al UE ca răspuns la criza siriană, dar care nu au fost încă percepute din bugetul UE.

³⁵ Regulamentul (UE) nr. 236/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014.

³⁶ C(2016) 1489 DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE A COMISIEI din 7.3.2016 de adoptare a unei măsuri speciale privind contribuția la Fondul fiduciar regional al Uniunii Europene ca răspuns la criza siriană, care urmează să fie finanțată din bugetul general al Uniunii Europene.

³⁷ C(2016) 2435 DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE A COMISIEI din 19.4.2016 de adoptare a unei măsuri speciale privind migranții returnați în Turcia, care urmează să fie finanțată din bugetul general al Uniunii Europene.

³⁸ C(2016) 4999 DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE A COMISIEI din 28.7.2016 de adoptare a unei măsuri speciale privind educația, sănătatea, infrastructura municipală și sprijinul socio-economic pentru refugiații din Turcia, care urmează să fie finanțată din bugetul general al Uniunii Europene pe anii 2016 și 2017

³⁹ Cu toate acestea, sprijinul bugetar nu este prevăzut în cadrul instrumentului.

Fondurile IPA II din cadrul instrumentului sunt gestionate în conformitate cu normele privind acțiunile externe cuprinse în Titlul IV din partea a doua a Regulamentului financiar și normele de aplicare ale acestuia. Intervențiile pot finanța rambursarea costurilor convenite anterior, suportate efectiv și verificabile, aferente unor atribuții precis definite. Aceasta se aplică, de asemenea, părților terțe, inclusiv instituțiilor financiare internaționale. Costurile aferente mobilizării intermediarilor – acolo unde este cazul – au fost limitate la minimul necesar. Schemele și inițiativele finanțate din resurse coordonate în cadrul instrumentului și care au o performanță satisfăcătoare pot fi ajustate și extinse, în conformitate cu normele financiare ale UE și cu cerințele actului de bază respectiv, fiind supuse, după caz, comitetului de comitologie relevant.

Sunt acordate granturi pentru a pune în aplicare acțiuni specifice. Plățile în cadrul granturilor se efectuează pe baza costurilor suportate raportate, conform condițiilor generale ale contractului respectiv privind grantul. Aceste costuri sunt verificate de auditori externi înainte de a efectua o prefinanțare suplimentară sau de a realiza plata finală. În cazul în care se depistează nereguli sau costuri declarate ineligibile, Comisia poate recupera fondurile sau impune penalizări.

Cooperarea Comisiei cu instituțiile financiare internaționale are loc în cadrul gestionării indirecte (articolele 60 și 61 din Regulamentul financiar), Comisia încredințând gestionarea punerii în aplicare instituției financiare internaționale în cauză. Comisia poate delega responsabilități de punere în aplicare instituțiilor financiare internaționale care au fost supuse unei așa-numite evaluări bazate pe piloni. Scopul acestei evaluări este confirmarea respectării cerințelor Regulamentului financiar al UE de către sistemele instituțiilor financiare internaționale. Într-un caz specific, cooperarea se desfășoară în cadrul gestionării directe sub forma unui grant direct, prin care instituția financiară internațională însăși pune în aplicare fonduri în temeiul instrumentului⁴⁰.

Prima măsură specială din cadrul instrumentului a fost adoptată în martie 2016 și a contribuit la fondul fiduciar regional al UE cu suma de 55 de milioane EUR. Contractele pentru primele proiecte finanțate în cadrul instrumentului au fost semnate la 4 martie 2016⁴¹. În ceea ce privește ajutorul fără caracter umanitar, acesta constă dintr-un singur proiect în domeniul educației, în valoare de 37 de milioane EUR, pus în aplicare de UNICEF. Rezultatele obținute până în prezent sunt prezentate în casetă, în scopuri ilustrative⁴².

Instrumentul a continuat să sprijine o serie de măsuri ascendente pentru a-i ajuta pe refugiații din Turcia. Până în prezent, cinci proiecte, în valoare totală de 64,4 milioane EUR, au fost contractate prin intermediul Fondului fiduciar regional al UE, în special în domeniul sprijinului socio-economic, educației și învățământului superior. Un pachet suplimentar de proiecte în cadrul Fondului fiduciar regional al UE este în curs de elaborare.

În aprilie 2016, au fost mobilizate 60 de milioane EUR în cadrul unei a doua măsuri speciale, care oferă sprijin pentru acoperirea costurilor cu primirea și găzduirea migranților care au fost returnați din Grecia în Turcia în temeiul Declarației UE-Turcia din 18 martie 2016. Măsura specială este pusă în aplicare printr-un grant direct către Direcția generală pentru gestionarea

⁴⁰ Cea de a treia măsură specială din iulie 2016 prevede un grant direct către Societatea Financiară Internațională (SFI), în valoare de 5 milioane EUR.

⁴¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-584_en.htm

⁴² Proiectul EUTF/ UNICEF (Ref. SC150526) „Generation Found”; Rezultatele obținute și prezentate în casetă sunt raportate utilizând cadrul logic al proiectului UNICEF (raportare la nivel de acțiune). Cu toate acestea, raportarea la nivel de instrument a rezultatelor obținute se va baza pe cadrul convenit al rezultatelor instrumentului, care surprinde numai indicatorii reprezentativi din diferite intervenții din cadrul instrumentului.

migrației din Turcia, iar cheltuielile eligibile se bazează pe costurile efective suportate și achitate, în vigoare începând cu 4 aprilie 2016.

În luna august, a fost semnat un contract în valoare de 20 de milioane EUR, finanțat în cadrul IcSP, cu Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), pentru a dezvolta capacitățile pazei de coastă din Turcia pentru operațiunile de căutare și salvare.

Ca urmare a discuțiilor din cadrul celei de a doua reuniuni a comitetului director al instrumentului și a aprobării de către Comitetul de gestionare IPA, la 28 iulie 2016 Comisia a adoptat cea de a treia măsură specială privind educația, sănătatea, infrastructura municipală și sprijinul socio-economic, cu un buget de 1,4 miliarde EUR.

În cadrul celei de a treia măsuri speciale, două granturi directe au fost semnate în septembrie pentru o durată de doi ani. În temeiul primului contract – în valoare de 300 de milioane EUR – cu Ministerul Educației Naționale din Turcia, 500 000 de copii sirieni vor primi acces la educație formală și vor primi rechizite, manuale și uniforme școlare. Dintre aceștia, 360 000 vor beneficia de cursuri de limba turcă; 40 000 vor beneficia de formare lingvistică în limba arabă; 10 000 vor beneficia de cursuri de recuperare, 20 000 de formare suplimentară de sprijin și 40 000 vor fi transportați la școală.

Al doilea contract – de asemenea, în valoare de 300 de milioane EUR – cu Ministerul Sănătății, va acorda unui număr de aproximativ două milioane de refugiați acces la îngrijiri medicale primare prin crearea și operaționalizarea facilităților medicale și va pune la dispoziția unui număr de până la un milion de refugiați

Formarea în cadrul grantului direct în domeniul educației

Începând din octombrie 2016, au fost recrutați **5 200** de profesori de limba turcă, care au beneficiat de formare profesională. **1 800** de directori de școli au beneficiat de formare privind integrarea studenților sirieni în sistemul școlar.

Exemple de rezultate obținute cu UNICEF

60 000 de copii au beneficiat de materiale educaționale

7 950 de profesori sirieni și alți profesioniști în domeniul învățământului au primit stimulente

2 081 de profesori și alți profesioniști în domeniul învățământului au beneficiat de formare

10 392 de copii au beneficiat de programe psihosociale și de coeziune socială

44 337 de copii au beneficiat de informații din partea colegilor și de ședințe de sprijin din partea unor lideri tineri

S-au înființat **6** facilități pentru adolescenți și tineri

9 ONG-uri au fost abilitate să pună în aplicare activități de coeziune socială și instaurare a păcii

9 888 de adolescenți și tineri au beneficiat de activități de sensibilizare

S-au înființat **3** unități de protecție a copiilor

din Turcia servicii de sănătate psihică de reabilitare. În plus, vor fi furnizate servicii de planificare familială, prevenire a bolilor transmisibile, recrutare și formare a personalului din domeniul sănătății și activități de informare.

Pe lângă aceste granturi, în decembrie 2016 au fost semnate două contracte cu o valoare totală de 200 de milioane EUR cu KfW și

Banca Mondială. Contractele prevăd construirea și echiparea a 70 de școli noi în provinciile cu un număr ridicat de refugiați sirieni. După ce vor fi construite și echipate, în aceste școli vor putea învăța 50 000 de copii sirieni. De asemenea, contractele ar trebui să sporească capacitatea de punere în aplicare și de gestionare a Ministerului Educației Naționale⁴³.

⁴³ Contractele completează un proiect similar cu KfW, finanțat în cadrul Fondului fiduciar regional al UE, în valoare de 70 de milioane EUR, care nu se încadrează în sfera de aplicare a instrumentului.

Intervenții suplimentare în cadrul instrumentului, în domeniul sprijinului socio-economic, al infrastructurii municipale și sanitare ar trebui să fie semnate în prima jumătate a anului 2017. Contracte relevante ar trebui puse în aplicare cu ajutorul instituțiilor financiare internaționale.

Cea de a treia măsură specială din iulie 2016 prevede, de asemenea, un mecanism de pregătire a proiectelor. Obiectivul acestui mecanism, care are un buget maxim de 25 de milioane EUR, este să contribuie la identificarea și conceperea de proiecte viitoare de investiții în domenii prioritare – sănătate, educație și infrastructură municipală – în provinciile țintă din Turcia. În prezent, Comisia analizează candidaturile primite privind mecanismul de pregătire a proiectelor și ar trebui să ofere un răspuns instituțiilor financiare internaționale în cauză, în consultare cu autoritățile turcești. Scopul este semnarea contractelor până în primăvara anului 2017. Intervențiile selectate ar trebui să genereze o serie solidă de proiecte de investiții, care ar trebui să fie pregătite pentru contractare și punere în aplicare până la începutul anului 2018.

5. Monitorizare, evaluare și audit

5.1 Monitorizare și evaluare

În calitate de mecanism de coordonare, instrumentul prevede finanțarea unei game variate de acțiuni într-o varietate de domenii prioritare, puse în aplicare prin intermediul diferitelor instrumente ale UE, cu ajutorul a diferiți parteneri. Această caracteristică esențială a instrumentului a determinat crearea sistemului de monitorizare și evaluare a instrumentului. Instrumentul necesită un cadru capabil să măsoare rezultatele obținute prin intervenții finanțate de instrument, indiferent de mecanismul mobilizat. Cadrul privind rezultatele instrumentului este conceput ca un instrument de gestionare și de asigurare a răspunderii de gestiune, pentru a permite raportarea progreselor, atât la nivelul instrumentului, cât și la nivelul domeniilor prioritare. Acesta permite verificarea performanței în raport cu rezultatele preconizate, pentru ajustările programului, acolo unde este necesar, și generează informații adaptate ca răspuns la solicitările de informații.

Propunerea de cadru privind rezultatele instrumentului a fost discutată cu ocazia reuniunii comitetului director de la 12 ianuarie 2017. Se preconizează finalizarea Cadrului privind rezultatele instrumentului în martie 2017. Cadrul reprezintă un document dinamic care ar trebui să permită verificarea continuă atât a relevanței, cât și a impactului intervențiilor finanțate în cadrul instrumentului.

Pentru ca sistemul de monitorizare să devină operațional, se prevede crearea unei platforme de monitorizare online. Aceasta ar trebui să faciliteze generarea, agregarea și analizarea datelor, și să permită vizualizarea progreselor privind acțiunile în curs la intervale regulate. Ea ar trebui să ofere tablouri de bord reprezentând cifre actuale cheie și o analiză a performanței în raport cu obiectivele, din mai multe perspective. Datele de monitorizare ar trebui defalcate în funcție de sex, vârstă și dizabilitate, acolo unde este posibil și oportun. În calitate de portal de informare, platforma ar trebui să constituie un ghișeu unic pentru nevoile de informații ale părților interesate din cadrul instrumentului.

Asistența tehnică ar trebui mobilizată în sprijinul integrării diferitelor componente ale mecanismului de monitorizare, pentru a crea un sistem de monitorizare și evaluare global care acoperă întregul instrument. Aceasta ar trebui să cuprindă o varietate de atribuții, inclusiv codificarea tehnică și funcționarea platformei de monitorizare online, elaborarea orientărilor de monitorizare și a instrumentului de monitorizare, furnizarea de monitorizare din partea terților pentru acțiunile finanțate prin IPA și IcSP, precum și contractarea evaluării. Sistemul

ar trebui să fie pe deplin operațional în cea de-a doua jumătate a anului 2017, iar între timp sunt prevăzute progresiv măsuri tranzitorii.

5.2 Audit

A fost alocată finanțare în cadrul instrumentului pentru a asigura că se efectuează un audit eficient al contractelor semnate în cadrul instrumentului și că, acolo unde este necesar, se realizează verificarea cheltuielilor. De asemenea, instrumentul va face obiectul auditurilor și controalelor din partea Serviciului de Audit Intern al Comisiei, precum și a Curții de Conturi Europene, în conformitate cu procedurile standard. Parlamentul European și Consiliul exercită, de asemenea, supraveghere financiară asupra instrumentului, ca parte integrantă a bugetului general al Uniunii Europene.

6. Comunicare și vizibilitate

De la început, s-a acordat prioritate sporită vizibilității și comunicării din cadrul instrumentului în transmiterea mesajului privind sprijinul puternic al UE pentru refugiații din Turcia. În septembrie 2016, a fost creată o hartă interactivă pe pagina specială de internet a instrumentului⁴⁴, permițând vizualizarea mobilizării instrumentului în Turcia. Această hartă arată locația proiectelor în curs din cadrul instrumentului și oferă detalii privind rezultatele preconizate ale acestora. Harta interactivă este gestionată de Comisie și are un impact considerabil asupra mijloacelor de comunicare socială, inclusiv Twitter și Facebook.

Ca parte a comunicării prin intermediul mijloacelor de comunicare socială din cadrul instrumentului, au fost create fișe informative pentru a oferi o descriere vizuală a mecanismelor instrumentului și exemple de proiecte din cadrul acestuia. Fișele informative prezintă evoluția instrumentului, atribuind o față umană sprijinului acordat de UE refugiaților din Turcia. Aceste fișe au fost publicate pe toate canalele de comunicare socială ale UE, inclusiv pe Twitter și pe Facebook, un număr considerabil de persoane vizualizându-le, apreciindu-le și distribuindu-le.

Printre evenimentele organizate pentru a sublinia impactul instrumentului pe teren se numără evenimentul amplu mass-media din Ankara din septembrie 2016 pentru lansarea „plasei de siguranță socială de urgență”. Acest eveniment a beneficiat de o atenție considerabilă din partea mass-media, atât la nivelul UE, în Turcia, cât și la nivel internațional, și a cuprins realizarea unui nou material video și o informare grafică specială privind ESSN.

Delegația UE în Turcia a distribuit informații prin rețeaua de centre de informare ale UE și a organizat vizite la nivel înalt în cadrul proiectelor finanțate prin instrument. De asemenea, a organizat evenimente pentru refugiați și comunitățile-gazdă cu ocazia Zilei Mondiale a Refugiaților, precum și o campanie de fotografie în cadrul mijloacelor de comunicare socială. Aceste activități au implicat aproximativ 12 milioane de persoane în Turcia. În noiembrie 2016, au fost create două materiale video în colaborare cu Rețeaua Socială Europeană, pentru a prezenta proiecte în domeniul sănătății și educației, inclusiv protecția copiilor și îngrijiri medicale primare acordate refugiaților, migranților și comunităților-gazdă din Turcia.

O strategie de comunicare a fost elaborată pentru a asigura o abordare cuprinzătoare și coerentă a comunicării aferente instrumentului de către Comisie și de către alți factori interesați. Strategia prevede un cadru global de activități de comunicare și informare în cadrul instrumentului, urmărește sporirea vizibilității instrumentului și accentuează profilul UE, care își respectă angajamentul de a asista Turcia în găzduirea celei mai mari populații de refugiați

⁴⁴ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/migration_en

din lume. Publicul-țintă include refugiați și comunitățile-gazdă, cetățenii turci și guvernul turc, cetățenii UE și statele membre, precum și comunitatea internațională. Activitățile de comunicare prevăzute ar trebui să fie integrate treptat și să se axeze pe rezultatele punerii în aplicare a instrumentului pe teren.

7. Concluzii și etapele următoare

Punerea în aplicare a instrumentului înregistrează progrese satisfăcătoare. Următoarele etape sunt:

- Contractarea rapidă a tuturor acțiunilor care au fost programate, inclusiv suma restantă din Planul de punere în aplicare a ajutorului umanitar pe anul 2016, și punerea în aplicare eficientă a acestora, în conformitate cu principiile bunei gestiuni financiare.
- Punerea în aplicare a mecanismului de pregătire a proiectelor în primăvara anului 2017.
- Publicarea Planului de punere în aplicare a ajutorului umanitar pe anul 2017 în primăvara anului 2017 și încheierea primelor contracte în trimestrul II 2017.
- Operaționalizarea sistemului de monitorizare și evaluare a instrumentului până în vara anului 2017.
- Desfășurarea activităților de comunicare aferente instrumentului.
- Organizarea de reuniuni ale comitetului director la intervale regulate. Următoarea reuniune este planificată pentru data de 31 martie 2017.